

ŞEKER SEKTÖRÜNDE YAŞANAN GELİŞMELER

Dr. Mehmet HASDEMİR
Şeker Dairesi Başkanı

ŞEKER DAİRESİ BAŞKANLIĞI – 25 OCAK 2019

SUNU PLANI

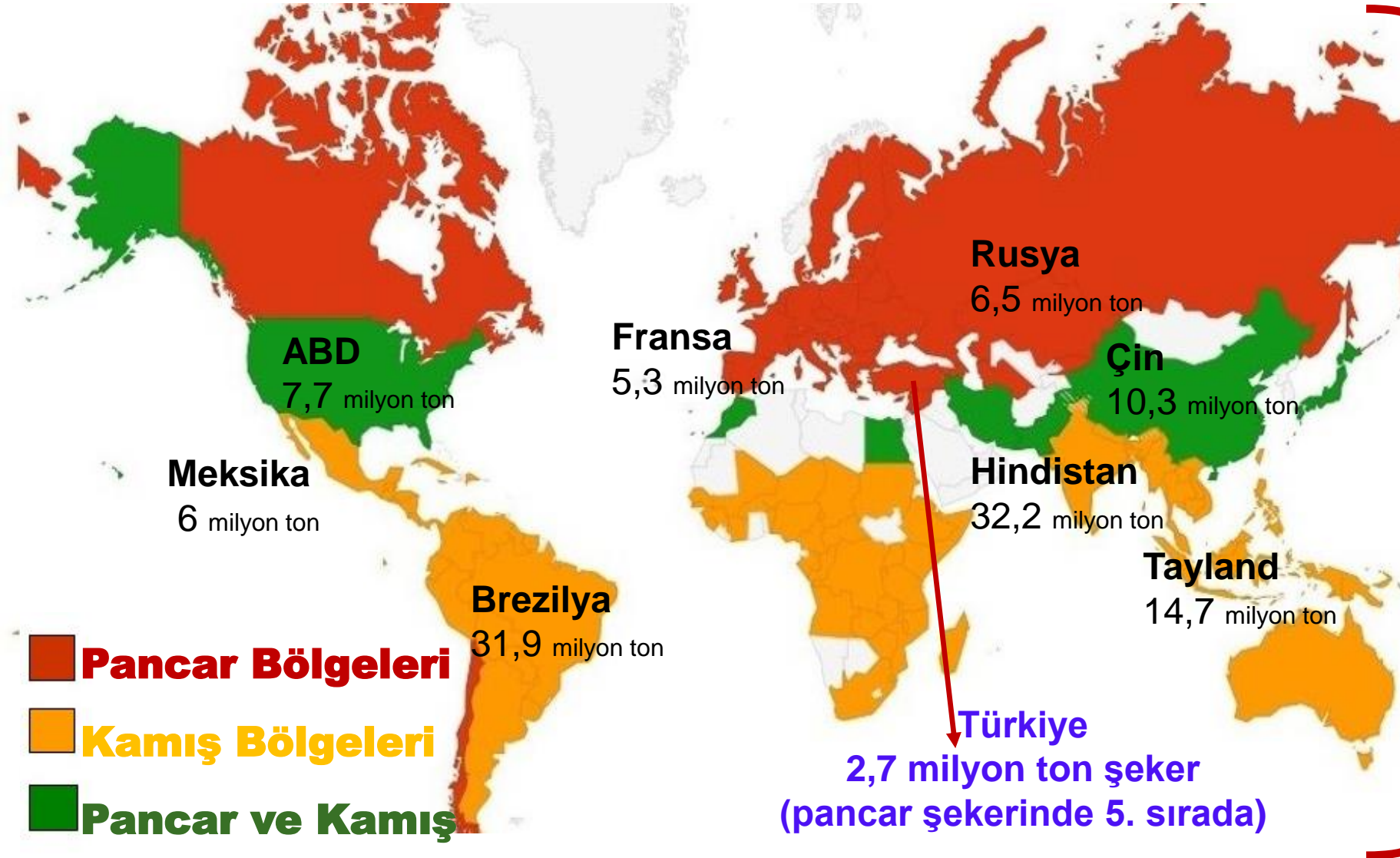

- **Dünya Şeker Sektörü**
- **Türkiye Şeker Sektörü**
- **Politika ve Kurumsal Yapı**
- **Sektörel Veriler**
- **Genel Değerlendirme**

DÜNYA ŞEKER SEKTÖRÜ

KÜRESEL ŞEKER ÜRETİM BÖLGELERİ

Üretim kaynağı

- ✓ %77'si kamış
- ✓ %23'ü pancar

Üretim ve Tüketim

- ✓ 2018/2019 PY
- Üretim : 181 milyon ton
- Tüketim: 178 milyon ton

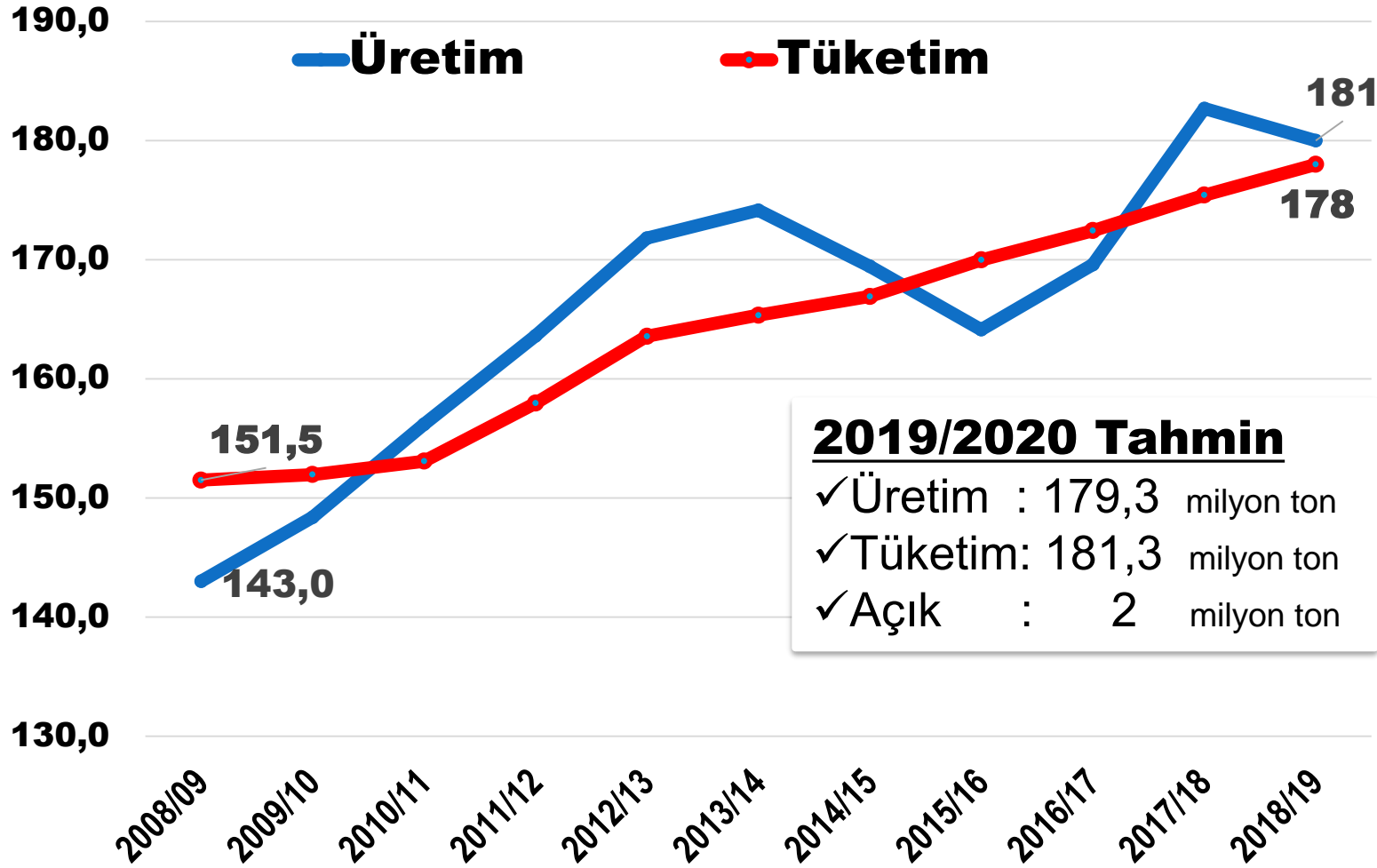
Anahtar Veriler

- ✓ Tüketim artışı %1,6
- ✓ Stok oranı %50
- ✓ Dış ticaret %33
- ✓ Ticari anlaşma 16

KÜRESEL ŞEKER SEKTÖRÜ

Milyon ton, tel quel

Dönem	Üretim	Tüketim	İhracat	Dönem Sonu Stok
2008/09	142.961	151.520	48.390	69.490
2009/10	148.391	151.960	53.997	65.917
2010/11	156.177	153.096	53.865	69.013
2011/12	163.597	157.962	54.321	74.652
2012/13	171.804	163.572	60.579	82.960
2013/14	174.146	165.344	57.917	92.206
2014/15	169.393	166.920	58.257	94.700
2015/16	164.141	169.989	66.283	88.797
2016/17	169.594	172.441	65.317	85.957
2017/18	182.703	175.423	59.686	92.245

Kaynak: ISO 2018 Kasım

ŞEKERPANCARI ÜRETEEN ÜLKELER

Ülkeler	Ekilen Alan (Ha)	Üretim Miktarı (Milyon Ton)	Verim Miktarı (Ton/Ha)	Dünyada Payı (%)
Rusya Fed.	1.092.024	51,4	47,0	18,0
Fransa	402.675	33,8	83,9	11,8
ABD	455.760	33,5	73,4	11,7
Almanya	334.500	25,5	76,2	8,9
Türkiye	321.953	5.Sıra 19,6	23.Sıra 60,1	6,9
Ukrayna	291.200	14,0	48,1	4,9
Polonya	205.572	13,5	65,8	4,7
Mısır	254.991	13,3	52,2	4,7
Çin	135.668	8,1	59,7	2,8
Birleşik Krallık	86.000	5,7	66,1	2,0
Diğer	1.120.194	67,1	59,9	23,5
Toplam / Ort.	4.700.537	285,5	60,7	100

Kaynak: FAO, 2018

ŞEKER DIŞ TİCARETİ

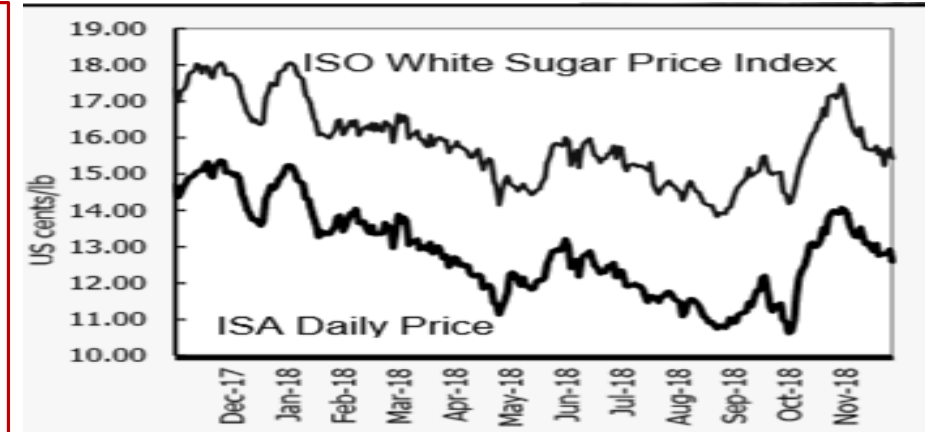
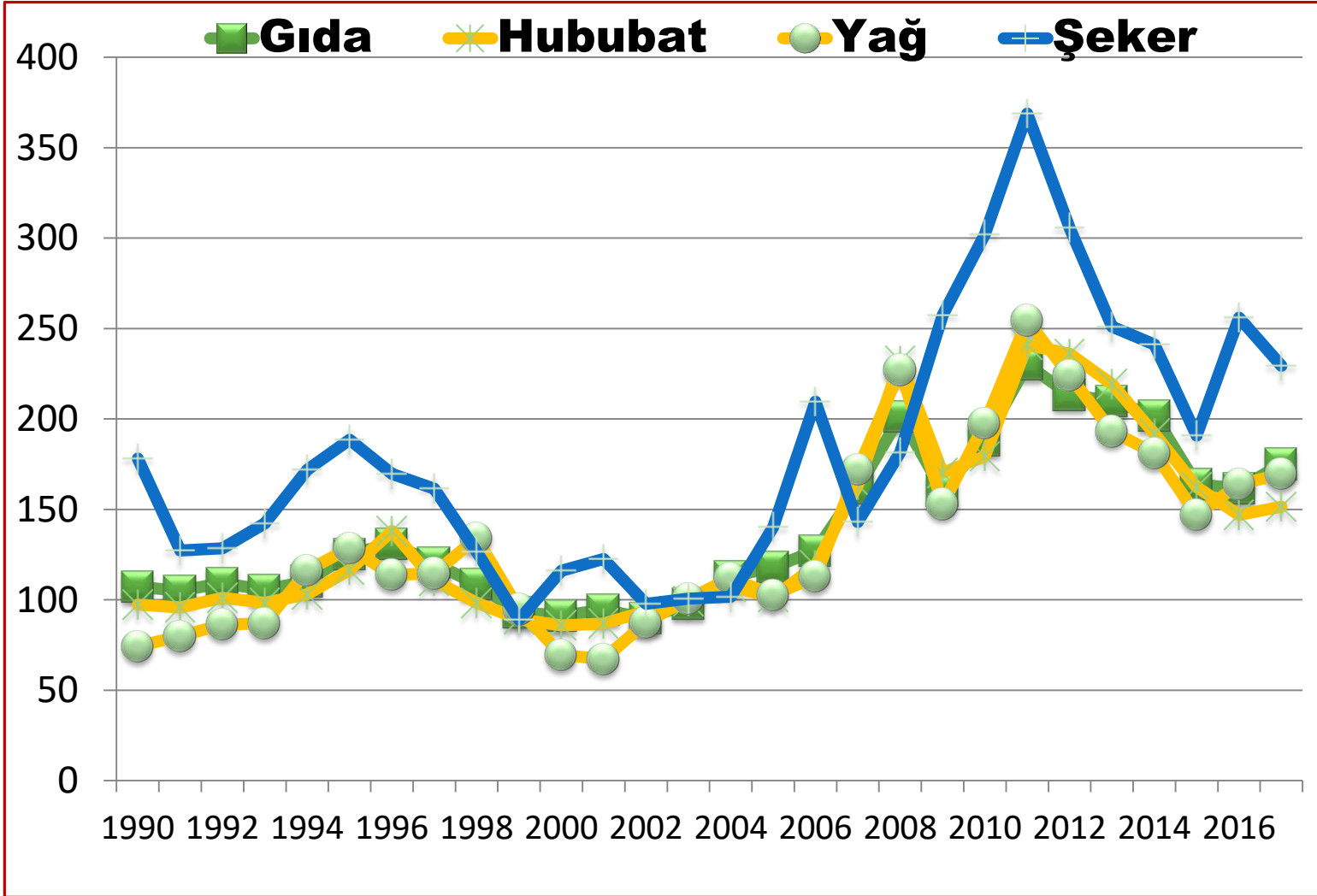
İHRACATÇI ÜLKELER	İHRACAT (Milyon ton)	İTHALATÇI ÜLKELER	İTHALAT (Milyon ton)
Brezilya	22,9	Endonezya	4,7
Tayland	9,5	Çin	4,5
AB	3,3	ABD	2,8
Avustralya	3,9	Bangladeş	2,2
Hindistan	2	Cezayir	2,2
Guatemala	1,9	Malezya	2
Birleşik Arap Emirlikleri	1,6	Kore	2
Pakistan	1,6	Birleşik Arap Emirlikleri	1,9
Meksika	1,3	Suudi Arabistan	1,7
Eswatini	0,7	Sudan	1,7
Dünya Toplam	59,7	Dünya Toplam	58,7

Kaynak: ISO Denge Raporu, Kasım 2018 (2017/2018 Pazarlama Yılı)

FİYAT ENDEKSİ

FAO 2002-2004=100

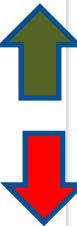

Londra Borsası-Beyaz Şeker

- ✓ 15 Ocak 2017: 534 \$/ton
- ✓ 15 Ocak 2018: 371 \$/ton
- ✓ 15 Ocak 2019: 354 \$/ton

Ülkeler Bazında

- ✓ Brezilya, Çin ve Rusya'da artış
- ✓ ABD, AB ve Hindistan'da azalış

TÜRKİYE ŞEKER SEKTÖRÜ

TÜRKİYE ŞEKER SEKTÖRÜ

Pancar Şekeri
Satış Değeri
8,5 milyar TL

ÜLKE EKONOMİSİNE TOPLAM KATKI
22 MİLYAR TL

Fabrikalarda
yaklaşık
15 bin daimi
işçi

(Taşeron dahil 20 bin)

Şeker Kotası 2,7 milyon ton (2018/19 PY)

- ✓ 2,57 milyon ton pancar şekeri
- ✓ 135 bin ton NBŞ

Şeker Fabrikası

- ✓ 33 Pancar şekeri fabrikası
- ✓ 10 NBŞ fabrikası

Gümrük Vergisi
%135

Kotalı Sistem / Tükettiğin Kadar Üret

- ✓ 58 ilde 3.343 köy ve beldede
- ✓ 110 bin kotalı pancar çiftçisi

Taşıma sektörüne
25-30 milyon ton
iş hacmi

Melas , küspe,
etanol vb.
yan ürünler
değeri
1 Milyar TL

POLİTİKA VE KURUMSAL YAPI

- ❑ 2001 yılında **4634 sayılı Şeker Kanunu** ile “**Şeker Kurumu**” oluşturulmuştur.
- ❑ Şeker Kanunu ile **stok maliyetlerini** giderecek hedefler belirlenmiştir.
- ❑ Şekerde arz-talep dengesini tesis etmeyi hedefleyen “**Tükettiğin kadar üret**” politikası benimsenmiştir.
- ❑ Arz yönetimi enstrümanı olarak “**Kota**” sistemi getirilmiştir.
- ❑ **24.12.2017 tarihinde yayımlanan 696 Sayılı KHK ile «Şeker Kurumu» kapatılarak görevleri Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına devredilmiştir.**
- ❑ Bakanlık ana hizmet birimi olarak kurulan «**Şeker Dairesi Başkanlığı**» **28 Mayıs 2018 tarihinde teşkilatlanma sürecini tamamlamıştır.**

2018 YILINDA YAŞANAN DEĞİŞİM

Kotalar ilk kez Cumhurbaşkanlığı Makamınca belirlenmiştir.

NBŞ Kotası %10'dan %5'e düşürülmüştür.

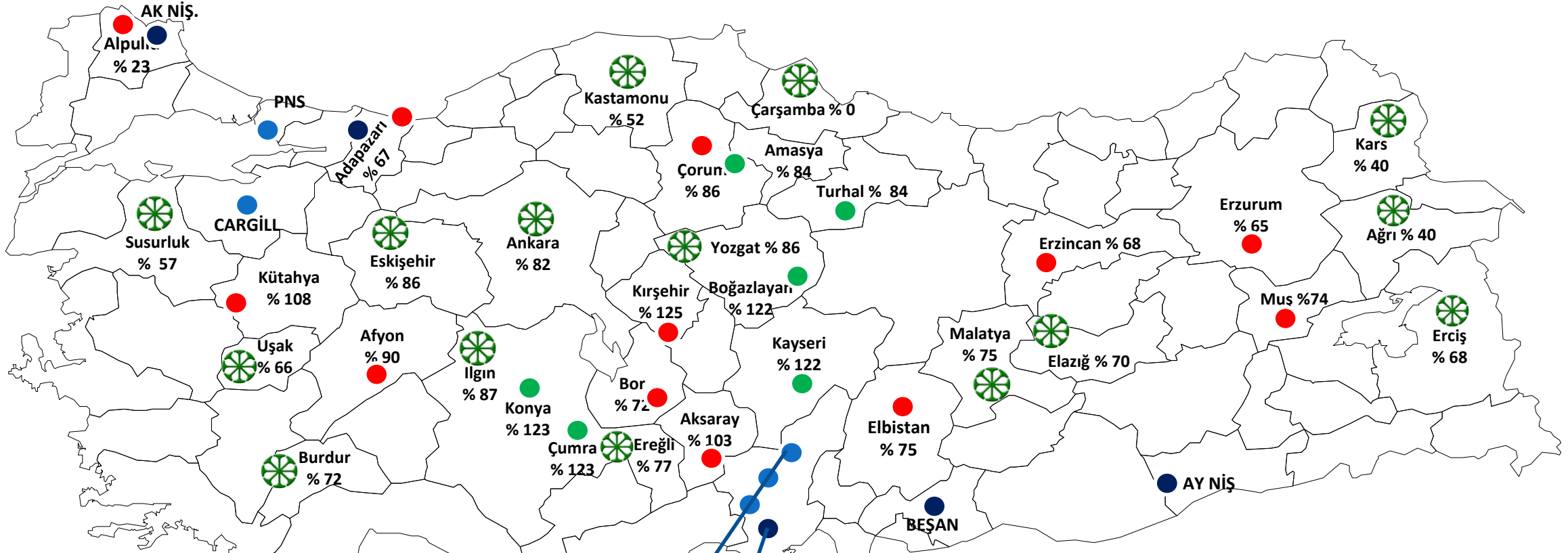
Özelleştirme ile kamunun sektördeki payı %60'dan %35'e gerilemiştir.

Döviz kurlarında yaşanan değişim, hammadde fiyatlarını-maliyetleri etkilemektedir.

ŞEKER ŞİRKETLERİ

- TŞFAŞ (15)
- Özel Sektör Fabrikaları (12)
- Kooperatif Fabrikaları (6)
- NBŞ Kotalı (5)
- NBŞ Kotasız (5)

AMYLUM
SUNAR
TAT

OMNİA

Pancar Şekeri Şirketleri	2018/19 PY Kota (Ton)	Kota İçindeki Pay (%)
Türkşeker	876.350	34
Özel	749.300	29
Kooperatif	939.350	37
TOPLAM	2.565.000	100

GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Şeker piyasasının düzenlemesi ve denetlenmesi görevinin ifasına yönelik olarak;

Şeker **kotaları** ile ilgili çalışmalar yapmak, bu konuda alınacak Cumhurbaşkanlığı Kararlarını uygulamak,

İç fiyat, **arz-talep dengesi** ve spekülatif etkileri dikkate alarak şeker **ticaretine ilişkin kuralları** belirlemek,

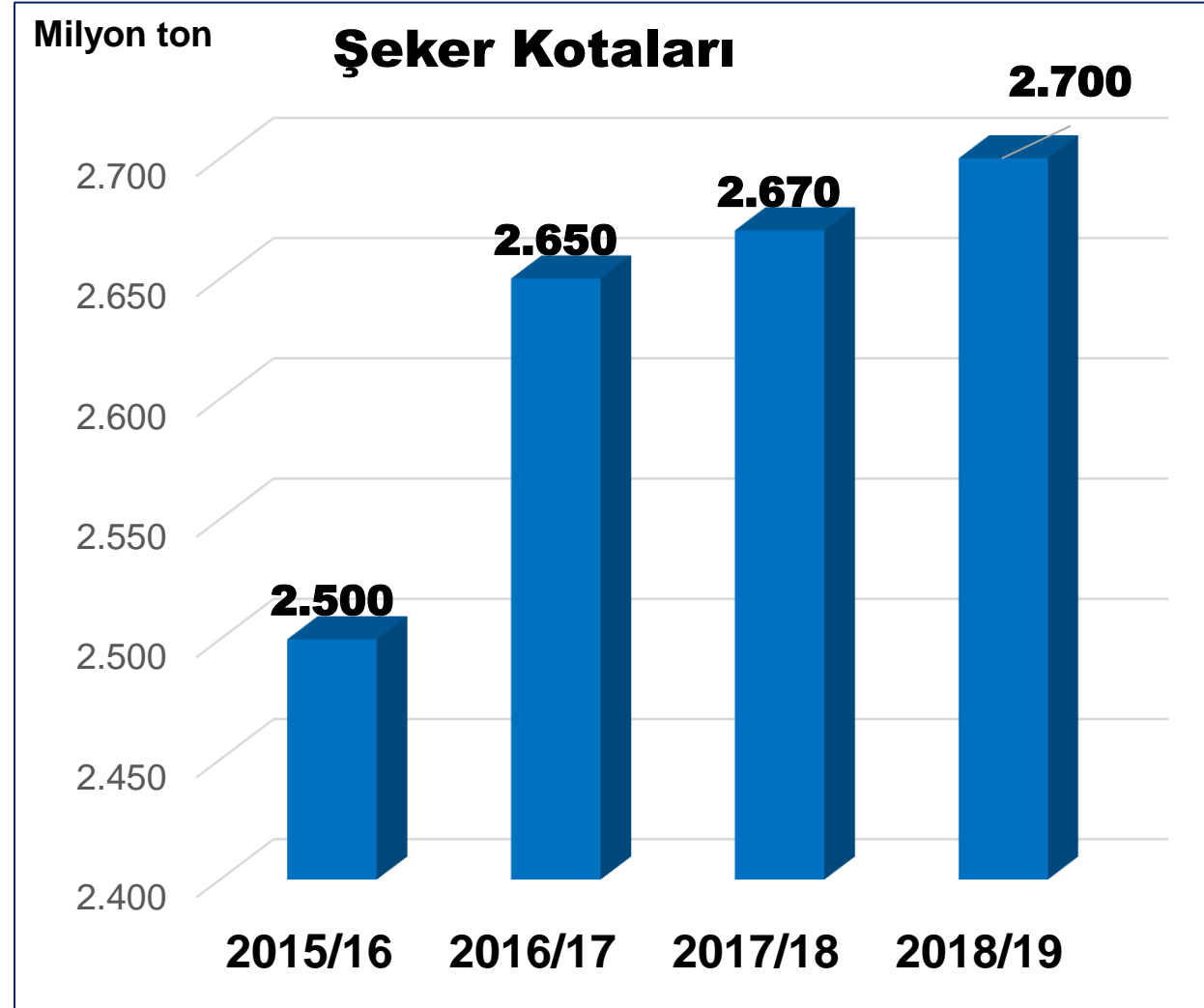
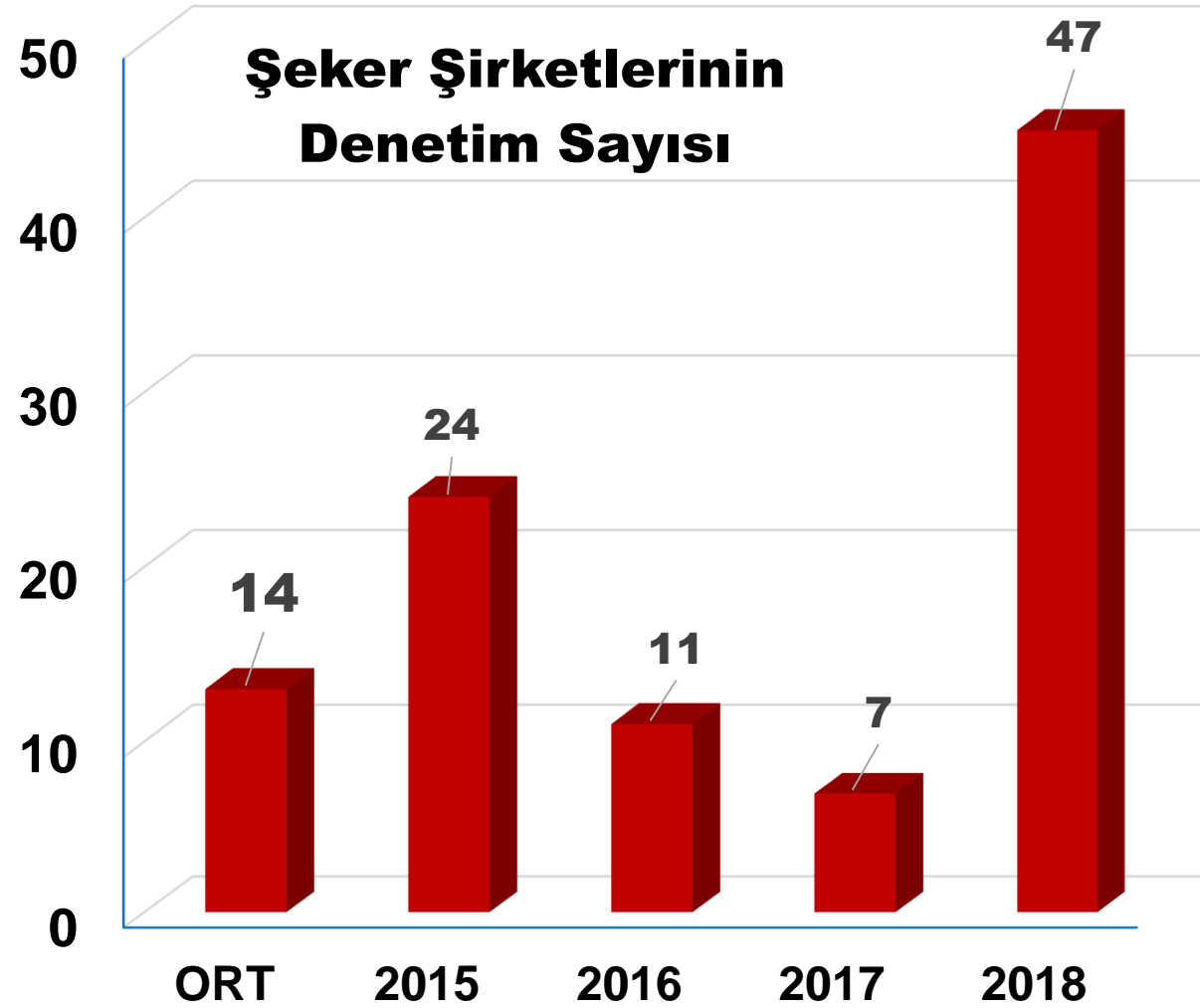
Şeker piyasasını **izlemek-denetlemek** ve gerekli tedbirleri almak,

Şeker şirketlerinin **katılım paylarını** ve depolama primlerini belirlemek ve uygulamak,

Sektörle ilgili **araştırma ve geliştirme faaliyetlerini** yönlendirmek ve destek sağlamak,

Bu Kanunun amaçlarına uygun olarak sektörle ilgili diğer hususlarda kararlar almak, **idari para cezalarını** uygulamak.

DENETİM GÖREVİ

SEKTÖREL VERİLER

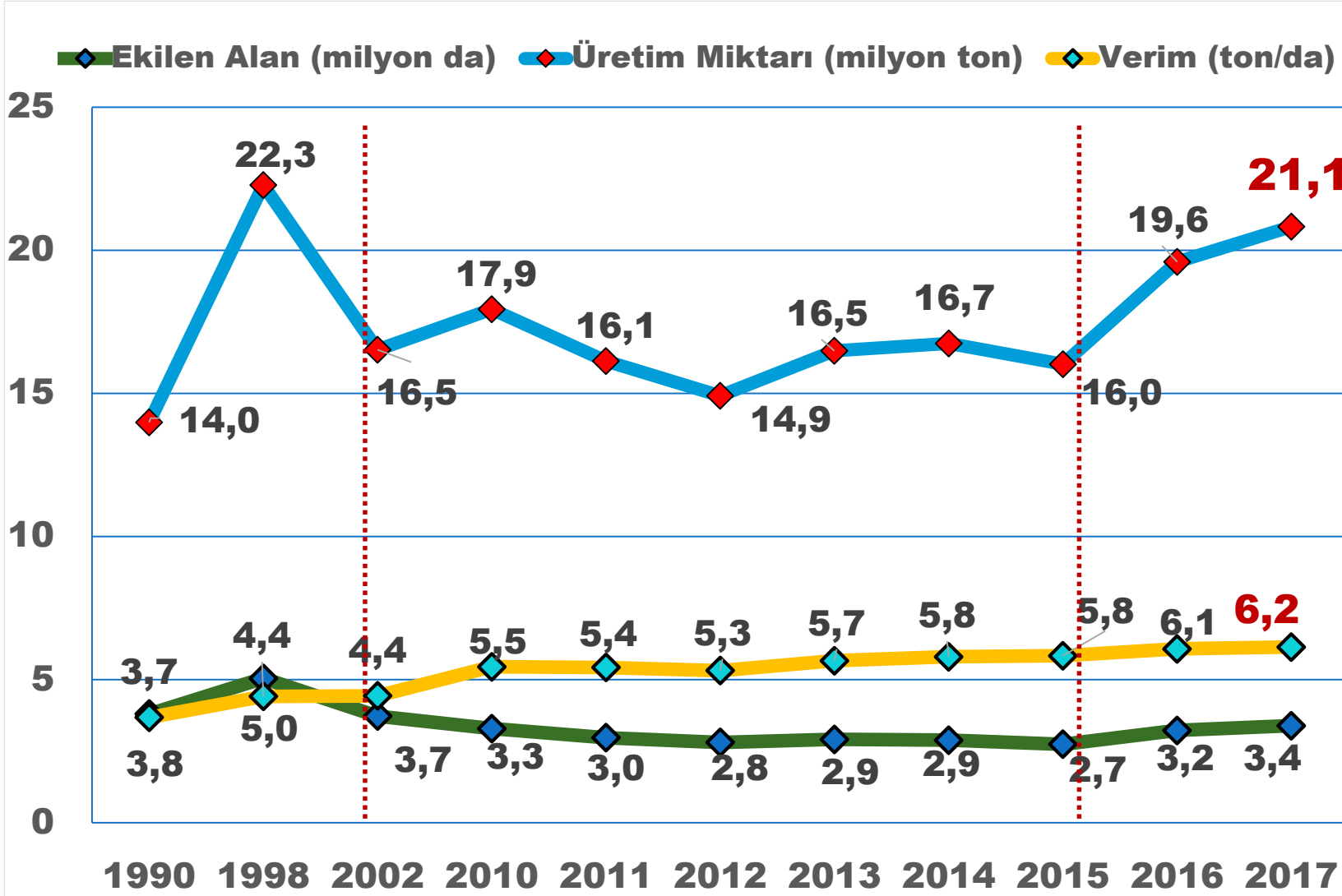

PANCAR ŞEKERİ ARZ VE TALEP DURUMU

(BİN TON)	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19*
A Kotası	2.200	2.216	2.260	2.250	2.385	2.536	2.565
A Kotası Üretim	2.112	2.207	2.055	1.891	2.383	2.525	2.072
Toplam Üretim (A+B+C)	2.129	2.390	2.058	1.976	2.559	2.770	2.089
Yurtiçi Satış	1.918	2.083	2.019	1.988	2.389	2.268	679
Doğrudan İhracat (C şeker)	51	26	9	7	2	4	47
Tahsisat (C Şeker)	288	294	183	24	54	73	44
Yıl Sonu Stok A Kotası	118	83	22	0	0	257	1.654
Yıl Sonu Stok C Şeker	31	76	7	3	63	191	105

*31 Aralık 2018 itibarıyla Not: 24 Ocak 2019 itibarıyla şeker üretim miktarı 2,3 milyon ton

TÜRKİYE PANCAR ÜRETİMİ

2002-2017 Değişim

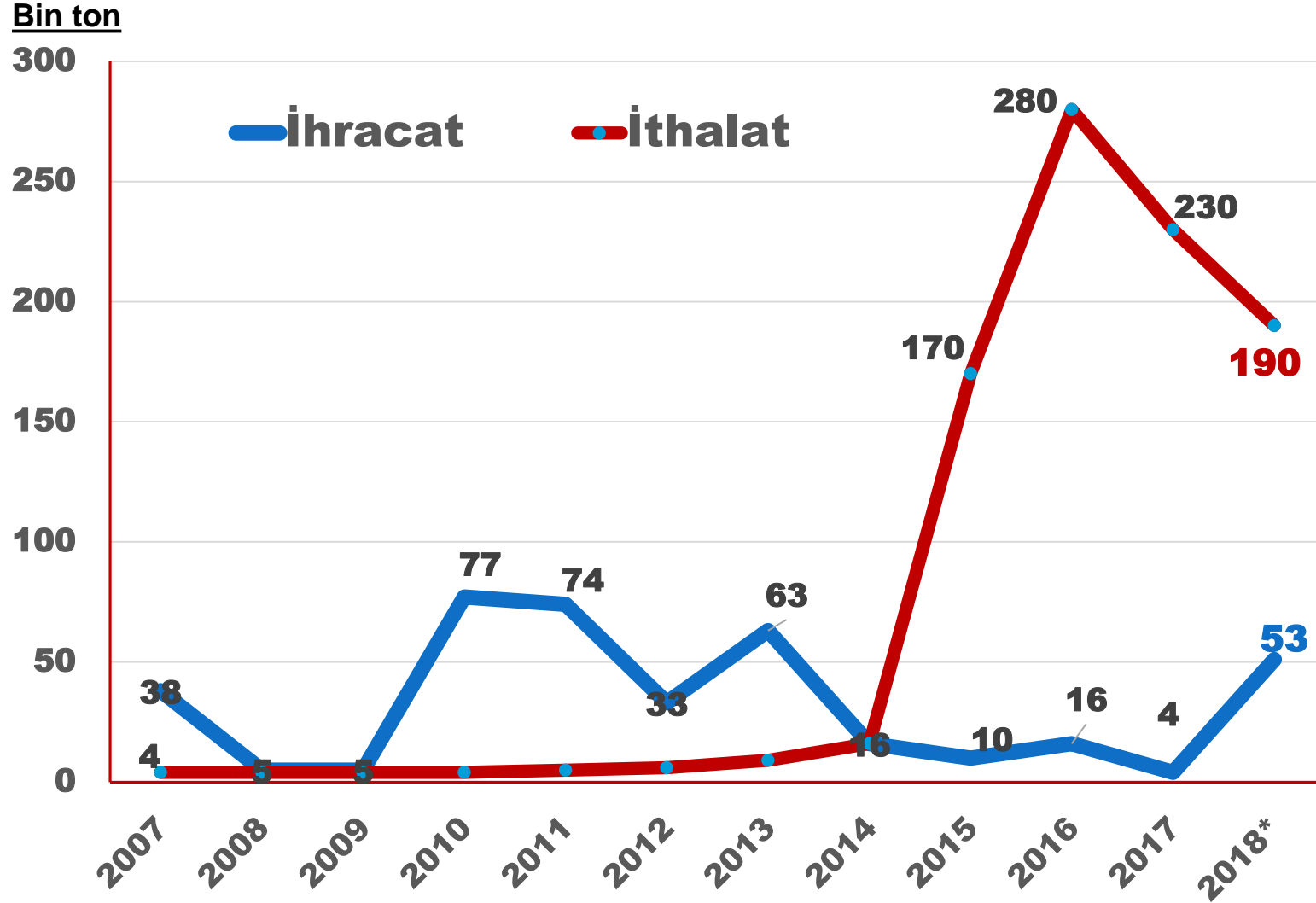
- ✓ Üretim Miktarı: %28
- ✓ Üretim Alanı: %-9
- ✓ Verim: %41

2017 : 21,1 milyon ton
2018-TUIK: 18,9 milyon ton

2018 Yılı Değerlendirme

- ✓ Olumsuz iklim şartları nedeniyle verimde düşüş,
- ✓ Ekim alanında daralma,
- ✓ Dönem sonunda rekolte **%15 gerileme** beklenmekte.
- ✓ Ancak şeker devir stokları **(257 bin ton)** nedeniyle yeterli arz mevcut.

PANCAR ŞEKERİ DIŞ TİCARETİ

2017 Yılında İhracat İzinleri

- ✓ 13 bin ton pancar şekeri için
- ✓ 174 adet belge düzenlenmiştir.

2018 Yılında İhracat İzinleri

- ✓ 118 bin ton pancar şekeri için
- ✓ 265 adet belge düzenlenmiştir.

2019 Yılı Planlama

- ✓ C şekeri üretimindeki mevcut arz durumu dikkate alınarak ihracat kademeli olarak durdurulacaktır.

*TÜİK, Kasım 2018 itibariye

C ŞEKERİ TAHSİSATI - PANCAR ŞEKERİ

TAHSİSAT MİKTARI

60
Bin
Ton

2017

90
Bin
Ton

2018

TAHSİSAT SAYISI

893
Belge

2017

1269
Belge

2018

Mevzuat Deęişiklięi

«İmalatçı İhracatçıların, C Şekeri Taleplerinin Yurt İçinden Karşılanması Şartları ve Uygulama Esaslarına Dair Teblię» **05/10/2018** tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Aylık Ortalama Tahsisat

2017; 5.000 ton karşılığı 74 belge

2018; 7.500 ton karşılığı 106 belge

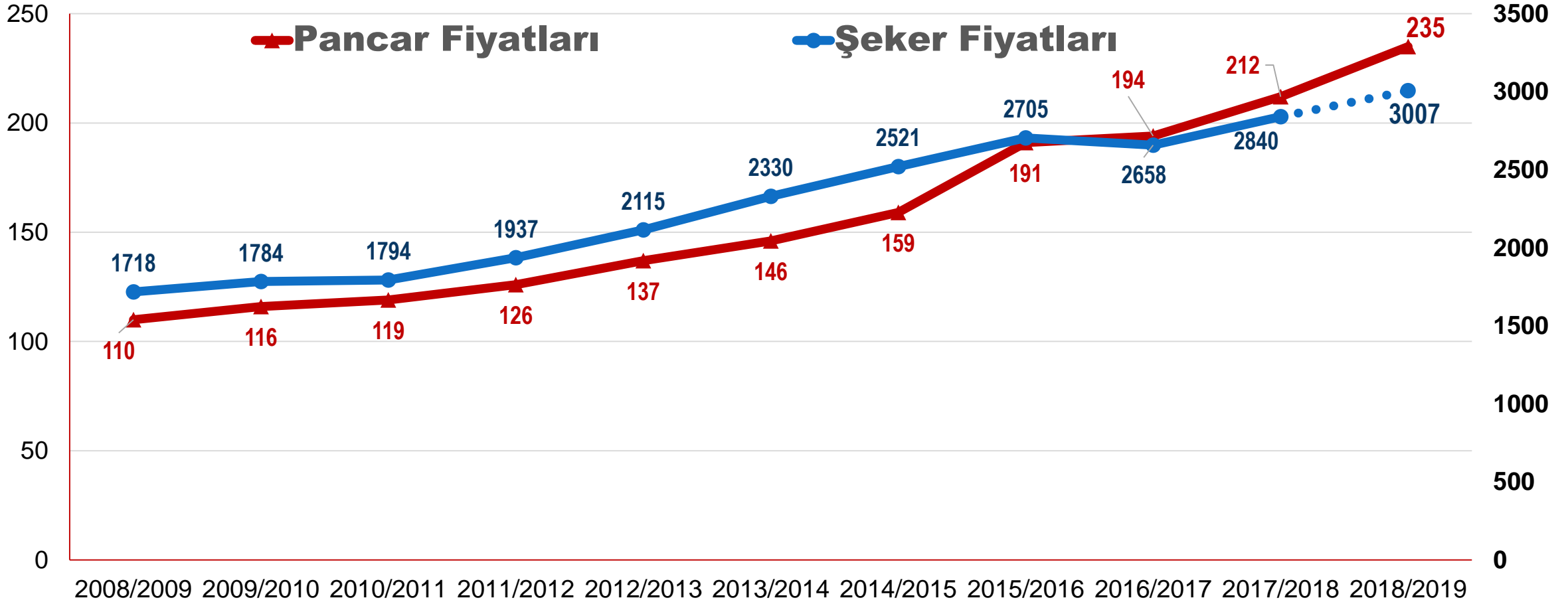
%43
artış

FİYATLAR

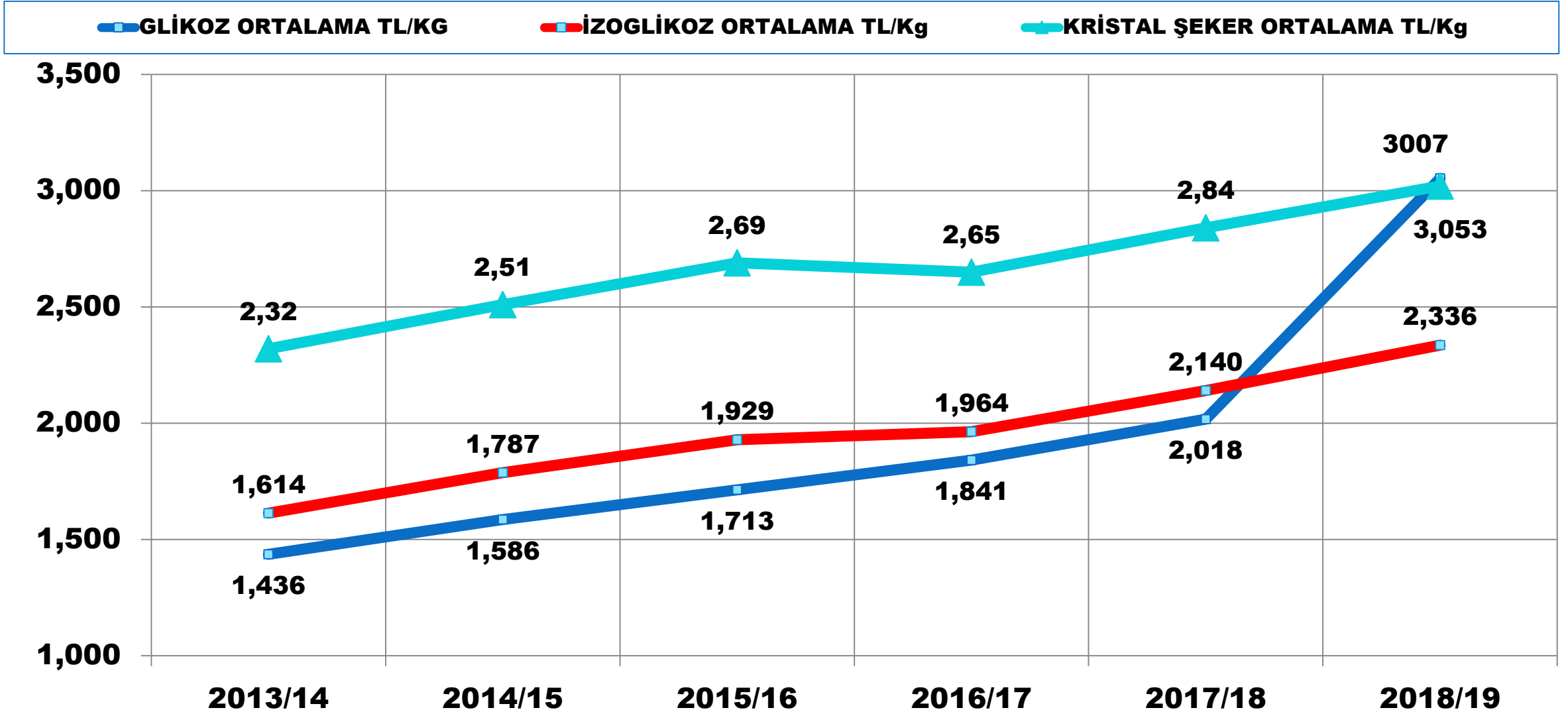

Pancar (TL/ton)

Şeker (TL/ton)

TÜRKİYE NBŞ ve KRİSTAL ŞEKER FİYATLARI

DEĞERLENDİRME

HEDEFLERİMİZ

Denetim Kapasitesinin Güçlendirilmesi

Teknolojik alt yapı ve insan kaynakları güçlendirilerek izleme-denetim faaliyetlerimiz daha etkin hale getirilecektir.

Sektörel İşbirliğinin Artırılması

Çiftçiler ve şeker fabrikaları ile şekerli mamul üreticileriyle güçlü bir işbirliği ağı oluşturulacaktır.

Şeker Sektörüne Ait Stratejinin Belirlenmesi

Sektör paydaşları ile birlikte orta ve uzun vadeli stratejiler belirlenerek, hazırlanacak eylem planı uygulamaya geçirilecektir.

Ekonomik ve Çevresel Açıdan Sürdürülebilirliğin Sağlanması

Toprak ve iklim şartları, su kısıtı, verimlilik ve maliyetler dikkate alınarak pancar üretim sahaları yeniden belirlenecektir.

Ar—Ge Çalışmaları

Üretim maliyetlerinin azaltılması konularında ilgili taraflar ile işbirliği halinde çalışmalar yapılacaktır.

TEŞEKKÜRLER

mehmet.hasdemir@tarimorman.gov.tr